

Ministerrådsförslag ang. arbetslivssektorns samarbetsprogram för 2022–2024

1. Inledning

Nordiska ministerrådet för arbetsliv (MR-A) lägger härmed fram ett nytt treårigt samarbetsprogram för perioden 2022–2024.

MR-A har utarbetat ett nytt samarbetsprogram för perioden 2022–2024. Syftet med samarbetsprogrammet är att fastställa de strategiska prioriteringarna för det formella nordiska regeringssamarbetet inom arbetslivssektorn för perioden 2022–2024.

Arbetslivssektorn omfattar områdena sysselsättning, arbetsmarknad, arbetsmiljö och arbetsrätt och samarbetet under den kommande perioden kommer till stor del att fokusera på att analysera och diskutera likheter samt skillnader mellan nationella initiativ och resultat i förhållande till gemensamma utmaningar. Samarbetet ska dessutom ge inspiration till nationell politikutveckling men också möjlighet att samarbeta inom områden där det bedöms relevant och där det skapar nordiska nytta, som till exempel i situationer där man kan uppnå bättre resultat tillsammans än som enskilt land.

Samarbetsprogrammet tar avstamp i Nordiska ministerrådets vision 2030, samt i ministerrådets handlingsplan och konkretiserar det som arbetslivssektorn ska arbeta med under de kommande tre åren för att bidra till att uppnå visionen. Vanligen brukar MR-A:s samarbetsprogram gälla för fyra år, men för att det nya samarbetsprogrammet ska vara mer anpassat till tidsplanen för visionen kommer det att gälla fram till och med 2024.

Samarbetsprogrammet kommer att genomföras inom MR-A:s budget, samt vara vägledande och lägga grunden för arbetet i de tre utskotten och för resten av sektorns verksamhet. Därutöver tillkommer medfinansiering från andra sektorer vid tvärsektoriella initiativ.

2. Bakgrund

Processen med framtagandet av ett nytt samarbetsprogram för perioden 2022–2024 sattes igång i början av 2020 och tar utgångspunkt i Nordiska ministerrådets vision 2030 och dess handlingsplan. Samarbetsprogrammets mål har därför utformats utifrån de tre strategiska prioriteringarna i visionen: ett grönt Norden, ett konkurrenskraftigt Norden och ett socialt hållbart Norden. Härutöver beslutades det att ana-

lyser, teman och förslag från rapporten *Future of Work in the Nordic Countries – Opportunities and Challenges for the Nordic Working Life Models*, tillsammans med andra – inom sektorn – aktuella arbetslivspolitiska frågor, skulle utgöra grunden för arbetet med framtagandet av sektorns nya samarbetsprogram.

I utarbetandet av programmet har Nordiska rådet fått möjlighet att komma med inspel till programmets innehåll och kommentarer till utkastet till program. Andra aktörer har också beretts möjlighet att framföra synpunkter under processen, såsom till exempel arbetsmarknadens parter och civilsamhället. Samarbetsprogrammet har även varit föremål för offentlig konsultation.

3. Förslag

Samarbetsprogrammet för arbetslivssektorn under perioden 2022–2024 pekar på några av de viktigaste utmaningarna inom arbetslivsområdet, och hur nordiskt samarbete kan bidra till att möta dessa.

Under programperioden kommer samarbetet huvudsakligen fokusera på visionens tre strategiska prioriteringar med underliggande mål:

Ett grönt Norden

- Säkra en arbetsstyrka med matchande kompetens för den gröna omställningen
- Säkra att den gröna omställningen skapar anständiga jobb

Ett konkurrenskraftigt Norden

- Öka arbetsmarknadsdeltagandet bland utsatta grupper
- Stabilisera de nordiska arbetsmarknaderna efter COVID-19-krisen och rusta dem mot framtida kriser
- Säkra ordnade förhållanden på arbetsmarknaden
- Skapa lösningar på utmaningar framtidens arbetsliv medför

Ett socialt hållbart Norden

- Stärka en god och säker arbetsmiljö
- Säkra mobilitet samt minska och förhindra nya gränshinder
- Skapa social hållbarhet i glesbefolkade områden
- Stärka likabehandling och jämställdhet i arbetslivet

Under programperioden kommer MR-A också att fortsatt samarbeta om EU-frågor, bland annat när det gäller lagstiftningsinitiativ från Europeiska kommissionen. Samarbetet med andra internationella aktörer såsom Internationella arbetsorganisationen (ILO) och Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD) kommer också att fortsätta.

I bilaga 1 finns samarbetsprogrammet i sin helhet.

4. Konsekvensanalyser för: barn & unga, jämställdhet och hållbar utveckling

Nordiska ministerrådets övergripande strategier för barn och unga, jämställdhet och hållbar utveckling integreras i programmet. Samarbetsprogrammet kommer därför att bidra positivt till dessa områden.

5. Samarbetet/organisering

Ministerrådet för arbetsliv (MR-A) har ansvaret för och leder arbetslivssamarbetet i Nordiska ministerrådet. Nordiska ämbetsmannakommittén för arbetsliv (ÄK-A), leder arbetet med att förbereda förslag till MR-A för behandling och beslut, samt fördelar MR-A:s budget. ÄK-A har tre fasta utskott: Arbetsmarknadsutskottet, Arbetsmiljöutskottet och Arbetsrättsutskottet. Vid sidan om utskotten finns även den Nordisk-Baltisk-Polska EU-informationsgruppen. Därutöver kommer det under programperioden att vid behov bildas ad hoc-grupper.

Nordiska ministerrådets sekretariat förbereder de frågor som tas upp i ministerrådet och den tillhörande ämbetsmannakommittén och ser till att alla arbetslivspolitiska beslut som fattas verkställs i praktiken.

6. Budget/Resursmässiga konsekvenser

MR-A:s budgetram för 2021 är 14,4 MDKK, vilket är en minskning med 5,2 % i förhållande till 2020. Vidare har MR-SAM i sin indikativa budgetplan för 2022–2024 lagt fast en successiv minskning på MR-A:s budget om totalt 15 %.

NORDISK MINISTERRÅDS SAMARBEJDSPROGRAM FOR ARBEJDSLIV 2022-2024

Indhold

1. Forord	1
2. Indledning	3
3. Strategiske prioriteringer	4
3.1 Grønt Norden.....	4
3.2 Konkurrencedygtigt Norden.....	5
3.3 Socialt holdbart Norden.....	6
4. Samarbejde om EU-sager og med internationale aktører	7
5. Samarbejdets organisation	7
5.1 Tværgående strategier.....	8
6. Samarbejdsprogrammets evaluering	8
Bilag 1: Strategisk mandat for NIVA	8

1. Forord

En gemensam nordisk arbejdsmarked utgör en hörnsten i det nordiska samarbetet och har spelat en grundläggande roll i utvecklingen av det nordiska välfärdssamhället. Överenskommelsen om en gemensam nordisk arbetsmarknad från 1954 har utgjort grunden för att hitta lösningar på gemensamma utmaningar och den har bland annat skapat en bättre arbetsmiljö och flera arbetsmöjligheter för nordbor.

När vi i dag blickar framåt står vi inför nya utmaningar, gemensamma för hela Norden. Hoten mot klimatet ställer krav på alla delar av samhället att genomgå en grön omställning för en mer hållbar och jämlik framtid, något som även gäller arbetslivet. För många arbetsplatser kommer även den ökande digitaliseringen och ny teknologi att innebära stora förändringar och krav på omställning. Förändringarna påverkar också våra sociala skyddssystem - stöttepelarna för den nordiska välfärdsmodellen.

Covid-19-pandemin har inneburit svårigheter och förändringar för oss alla, inte minst när det gäller arbetslivet. Omställningen under pandemin har i många avseenden skyndat på många av de förändringar som vi ser framför oss. Detta ska vi utnyttja till vår fördel, för att komma tillbaka till en stark och stabil nordisk arbetsmarknad som är motståndskraftig mot nya kriser.

När hela världen ställer om är det av yttersta vikt att vi är förberedda och har en aktiv roll i utformandet av framtidens arbetsliv. Den strukturomvandling vi ser, som en följd av den demografiska utvecklingen, globaliseringen, digitaliseringen och den gröna omställningen, medför utmaningar, men ger oss även möjligheter. Vi kan se att vissa arbeten kommer att försvinna, men också att nya tillkommer. I denna process ska man lägga vikt vid arbetstagarnas hälsa och säkerhet i arbetet. Genom bland annat vår unika nordiska arbetsmarknadsmodell har vi goda förutsättningar att säkra att Nordens arbetskraft besitter rätt kompetens för att skapa en ännu bättre arbetsmarknad för alla.

De ovannämnda megatrenderna kommer att påverka arbetslivet i hög grad, men framtidens arbetsliv behöver inte nödvändigtvis dikteras av den teknologiska utvecklingen eller andra trender. Tvärtom är det hur vi utformar politiken som avgör hur effekterna av dessa förändringar kommer att se ut. Vi ska fortsätta att främja allas delaktighet, arbetstagarnas välmående, jämställdhet samt möjligheterna för unga och minoriteter att verka i välfungerande samhällen utan stereotyper. Likaså ska vi fortsätta med att samarbeta mellan sektorer för att försäkra oss om ett robust förhållningsätt till framtidens utmaningar och för att stärka de nordiska arbetslivs- och välfärdsmodellerna.

Vi har en unik gemenskap i Norden som vi ska utnyttja för att hitta de bästa och mest hållbara lösningarna på våra gemensamma utmaningar. Tillsammans kan vi uppnå ett grönt, konkurrenskraftigt och socialt hållbart Norden!

Tuula Haatainen
Arbetsminister, Finland

Hanna Sarkkinen
Social- och hälsovårdsminister, Finland

Finlands ordförandeskap i Nordiska ministerrådet 2021

2. Indledning

Nordisk Ministerråd for Arbejdsliv (MR-A) samarbejdsprogram for 2022-2024 skal styrke udvikling, viden, best practice i forhold til fælles udfordringer på arbejdsmarkedet i de nordiske lande samt Færøerne, Grønland og Åland. Ambitionen er at skabe løsninger, oplæg samt tiltag og herved bidrage til de enkeltes landes udvikling af politikker på nationalt plan. Ligeså er ambitionen at styrke det fælles nordiske arbejdsmarked, bidrage til udviklingen af den unikke nordiske arbejdsmarkedsmodel mindske antallet af grænsehindringer, sikre et godt arbejdsmiljø og gode arbejdsvilkår på nordiske arbejdspladser samt at koordinere fælles synspunkter og erklæringer på områder, hvor landene kan opnå mere i fællesskab end hver for sig.

En grundlæggende forudsætning for samarbejdet er at skabe *nordisk nytte*. Samarbejdet sker på områder, hvor de nordiske lande har fælles interesser og udfordringer. Udbytte af erfaringer, kompetence og netværk skal skabe bedre forudsætninger for udvikling. Af samme årsag er støtte til myndighedssamarbejde også en prioritet for MR-A.

Samarbejdsprogrammet tager sit afsæt i Nordisk Ministerråds Vision 2030 om, at Norden i år 2030 skal være verdens mest integrerede og bæredygtige region samt dennes tre prioriterede områder: Et grønt, et konkurrencekræftigt og et socialt holdbart Norden. Samarbejdsprogrammet konkretiserer derfor visionens handlingsplan og dennes tolv mål, og viser hvad nordisk samarbejde skal opnå frem til 2024, samt hvilke konkrete områder der er i fokus. Arbejdslivssektorens arbejde i perioden 2022-2024 bidrager til opfyldelsen af et flertal af de 12 visionsmål. Særlig centralt står dog handlingsplanens mål 7: *Nordisk Ministerråd skal udvikle kompetencer og velfungerende arbejdsmarkeder, som matcher de krav, som den grønne omstilling og den digitale udvikling stiller, og som understøtter den frie bevægelighed i Norden.*

12 visionsmål

I 2021 afsluttedes MR-A's større forskningsindsatsning *The future of work: Opportunities and challenges for the Nordic models*. Dette projekts resultater og rekommandationer udgør et vigtigt vidensgrundlag og udgangspunkt for dette samarbejdsprogram. Programmet står også i skyggen af den verdensomspændende COVID-19-pandemi, som ikke kan undgås at blive et centralt omdrejningspunkt i programperioden.

År 2024 er ikke blot det afsluttende år for dette program, det er også 70 året for *Overenskomst for fælles nordisk arbejdsmarked*. Dette vil blive markeret, da denne aftale ikke blot var banebrydende for sin tid, men også må ses som et grundelement for det nordiske samarbejde som helhed.

Samarbejdsprogrammet blev vedtaget den XX. november 2021 og træder i kraft den 1. januar 2022 og gælder indtil udgangen af 2024.

3. Strategiske prioriteringer

Arbejdslivet er en bærende kraft i de nordiske velfærdssamfund og har en central betydning for erhvervslivet og det enkelte individ. En stor og kompetent arbejdsstyrke, gode arbejdsvilkår, samt et godt arbejdsmiljø som inkluderer både kvinder og mænd er afgørende for at skabe både et grønt, konkurrencedygtigt og socialt holdbart Norden. Disse tre prioriteter er gensidige afhængige, og det ene går ikke at skabe uden det andet. For at sikre de bedste løsninger og fremdrift er samarbejde på tværs af ministerråd og med civilsamfundet et grundvilkår. Ligeledes er den særegne nordiske trepartsmodel et vigtigt redskab. Ikke bare når det gælder forhold som løn og arbejdstid, men i særdeleshed også når det gælder spørgsmål relateret til eksempelvis grøn omstilling og ligestilling. Dette er udgangspunktet for MR-A's arbejde i perioden 2022-2024.

3.1 Grønt Norden

Sammen vil vi fremme en grøn omstilling af vores samfund og arbejde for kuldioxidneutralitet og en bæredygtig cirkulær og biobaseret økonomi.

Mål: Sikre en arbejdsstyrke med kompetencer tilpasset den grønne omstilling

Meget indikerer at den grønne omstilling ikke vil betyde færre jobs, men at den vil skabe nye jobs i andre sektorer. Derfor er det centralt at sikre, at mænd og kvinder i arbejdsstyrken besidder de kompetencer, som den grønne omstilling behøver. Ligesom det er vigtigt at lede de, som er risiko for at miste sit job og jobmuligheder grundet den grønne omstilling over i nye jobs. I dette spiller blandt andet kompetenceudvikling, opkvalificering, efter- og videreuddannelse en vigtig rolle. At sikre dette er ikke blot afgørende for, at den grønne omstilling kan lykkes, men er også essentielt, hvis den grønne omstilling ikke skal skabe øget ulighed og modstand.

Udfører: MR-A i samarbejde med MR-S, MR-R, MR-U, MR-M og Ekspertgruppen for Holdbar Udvikling.

Mål: Sikre at den grønne omstilling skaber anstændige jobs

En retfærdig grøn omstilling kræver, at der aktivt sikres gode forudsætninger for dette til gavn for både mænd og kvinder på arbejdsmarkedet, og som også tager højde for et godt arbejdsmiljø. Dette kan afstedkommes gennem en aktiv og dedikeret dialog mellem arbejdsgivere, arbejdstagerne, civilsamfund og regeringer med et afsæt i forskningsresultater. Den unikke nordiske arbejdsmarkedsmodel baseret på trepartssamarbejde er et afgørende værktøj i dette arbejde.

Udfører: MR-A og EK-A.

3.2 Konkurrencedygtigt Norden

Sammen vil vi fremme grøn vækst i Norden baseret på viden, innovation, mobilitet og digital integration.

Mål: Øge arbejdsmarkedsdeltagelsen blandt udsatte gruppe

At så mange som muligt af kvinder og mænd i den arbejdsduelige alder er i beskæftigelse er ikke blot vigtigt for et velfungerende arbejdsmarked, det er også grundlaget for bæredygtige velfærdsmodeller og afgørende for at skabe et konkurrencedygtigt og socialt holdbart Norden. Den aldrende befolkning er en faktor, som blot understreger betydningen af at endnu flere tilknyttes arbejdsmarkedet, og videre har det at være i arbejde stor betydning for den enkeltes socioøkonomiske forhold. I programperioden vil der særligt være fokus på en øget arbejdsmarkedsdeltagelse blandt flygtninge og indvandrere, unge (herunder NEET²s), personer med funktionsnedsættelser og seniorer. Indsatsen udgør en del af de tværsektorielle tiltag indenfor rammen af Nordisk Ministerråds handlingsplan Vision 2030.

Udfører: Arbejdsmarkedsudvalget og Arbejds miljøudvalget.

Mål: Stabilisere de nordiske arbejdsmarkeder efter COVID-19-krisen og ruste dem mod fremtidige kriser

I foråret 2020 opstod den globale COVID-19-pandemi, som for alle de nordiske lande i varierende grad betød introduktion af smittevænsrestriktioner, og som for alle har haft økonomiske konsekvenser. Arbejdsmarkedet er i høj grad også blevet mærket af disse konsekvenser som bl.a. kan ses på ledigheden, arbejdsmønstre og digital teknologi i arbejdet. For at imødegå og afbøde konsekvenserne har de nordiske lande introduceret diverse hjælpepakker og støtteforanstaltninger. MR-A vil i programperioden styrke kundskab og viden om de nordiske landes arbejdslivserfaringer med COVID-19-krisen. Dette inkluderer viden om de forskellige strategier bag tiltagene, restriktioner og nedlukning samt disses konsekvenser blandt andet ud fra et kønsperspektiv. Videre ønskes også viden om, hvordan arbejdsmarkedet kan stabilisere sig igen efter krisen, og hvilke langsigtede og varige ændringer der vil kunne ses i arbejdslivet og i den nordiske arbejdslivsmodel fremadrettet, samt hvordan der skabes beredskab for nye kriser. Indsatsen udgør en del af de tværsektorielle tiltag indenfor rammen af Nordisk Ministerråds handlingsplan Vision 2030.

Udfører: MR-A, EK-A, Arbejdsmarkedsudvalget, Arbejds miljøudvalget, Arbejdsretsudvalget og Programmet for Integration.

Mål: Sikre ordnede forhold på arbejdsmarkedet

Et centralt element for Nordens konkurrencekraft er at sikre retfærdig konkurrence og ordnede forhold på arbejdsmarkedet. De nordiske lande står sammen om fri konkurrence og mobilitet, men med dette hører en stærk kontinuerlig indsats mod arbejdslivskriminalitet og social dumping. Arbejdslivskriminalitet og social dumping er grænseoverskridende, og der er derfor behov for samarbejde på tværs af grænser og sektorer samt behov for erfaringsudveksling og udvikling af strategier i fællesskab. MR-A vil derfor i programperioden arbejde for at opnå mere konkret og forskningsbaseret viden om, hvad der virker og har effekt og afsøge potentialet for mere erfaringsudveksling og styrkelse af praktisk samarbejde.

Udfører: MR-A, EK-A, Arbejds miljøudvalget, NIVA og Arbejdsretsudvalget.

² Not in Education, Employment, or Training

Mål: Skabe løsninger på de udfordringer fremtidens arbejdsliv vil byde på

En bred vifte af faktorer påvirker og ændrer det arbejdsliv vi kender. Ofte fokuseres der meget på teknologien og digitalisering, som både ændrer måden vi udfører vores vante jobs på, men som også skaber nye former for arbejde fx via platforme. Men mange andre faktorer har også betydning som fx demografi, migration, klimaændringer og økonomiske samt politiske ændringer i form af eksempelvis globalisering, den europæiske integration og øget ulighed samt ligestilling mellem mænd og kvinder. Disse forskellige faktorer arbejder i forskellige retninger samt fart og kræver rettidig omhu i forhold til at imødekomme de udfordringer, de stiller og gribe de muligheder, der bringes. I programperioden vil MR-A med udgangspunkt i resultaterne fra projektet *The future of work: Opportunities and challenges for the Nordic models* arbejde med at sikre at også jobs på fremtidens arbejdsmarked har et godt psykisk og fysisk arbejdsmiljø for både kvinder og mænd, og at arbejdsstyrken har de kompetencer og viden om arbejdsmiljø, der behøves og igennem livet kontinuerligt opnår ny læring (livslang læring), sådan så den er rustet til de ændringer og nye jobmuligheder, der vil opstå. Derudover vil MR-A arbejde for, at arbejdet på fremtidens arbejdsmarked foregår under ordentlige løn- og arbejdsvilkår, og at arbejdstagerrettigheder respekteres. Udvikling og anvendelse af den unikke nordiske trepartsbaserede arbejdsmarkedsmodel er central i dette arbejde.

Udfører: MR-A, EK-A, Arbejdsmarkedsudvalget, Arbejdsmiljøudvalget og Arbejdsretsudvalget.

3.3 Socialt holdbart Norden

Sammen vil vi fremme en inkluderende, ligestillet og sammenhængende region med fælles værdier og styrket kulturudveksling og velfærd.

Mål: Styrke et godt og sikkert arbejdsmiljø

At sikre et godt og bæredygtigt fysisk og psykisk arbejdsmiljø for alle gennem hele deres karriere er vigtigt i ønsket om at opretholde arbejdskraftens ressourcer på et højt niveau. Et vigtigt værktøj i forhold til dette er blandt andet at sikre viden om arbejdsmiljø, effektive arbejdsmiljøstrategier og tilsynsmetoder ligesom også virksomhedernes forebyggende arbejde i forhold til dette spiller en væsentlig rolle.

Udfører: MR-A, EK-A, Arbejdsmiljøudvalget, NIVA og MR-JÄM.

Mål: Sikre mobilitet samt mindske og forhindre nye grænsehindringer

Den frie bevægelighed i Norden bidrager til et velfungerende arbejdsmarked i form af for eksempel bedre muligheder for matchning. Det fælles nordiske arbejdsmarked har været en realitet i over 65 år og for at opretholde det for alle i den arbejdsduelige del af befolkningen, er det vigtigt at kontinuerligt arbejde med at forbedre mobiliteten og modvirke grænsehindringer samt forhindre at nye opstår. Et særskilt fokus på unges mobilitet er vigtigt i dette arbejde, som er højt prioriteret af et flertal af andre ministerråd.

Udfører: MR-A, EK-A, Arbejdsmarkedsudvalget, Arbejdsretsudvalget og Nordjobb.

Mål: Skabe social bæredygtighed i tyndt befolkede områder

Gode vilkår for uddannelse, arbejde, samfundsdeltagelse samt tilgang til sundheds- og velfærdstjenester er afgørende for at skabe velfungerende og bæredygtige tyndtbefolkede områder. MR-A vil derfor i programperioden skabe øget viden om, hvordan der skabes gode forudsætninger for

dette herunder med særligt syn for, hvordan der sikres de rette kompetencer og jobmobilitet i disse områder.

Udfører: MR-A i samarbejde med MR-S, MR-R, MR-U og MR-N.

Mål: Styrke lige behandling og ligestilling i arbejdslivet

Lige behandling og ligestilling på arbejdsmarkedet er en grundforudsætning for at de nordiske lande får alle borgere ind på arbejdsmarkedet, og herved får bragt hele arbejdsstyrkens kompetencer i spil. Fraværet af diskrimination på baggrund af for eksempel alder, køn, kønsidentitet, seksualitet, etnicitet, religion eller anden trosopfattelse og funktionshindringer er et fundamentet for dette. Dette mål skal mainstreames og ikke blot ses som ét mål blandt flere, men som en gennemgående målsætning i alt arbejde i MR-A.

Udfører: MR-A i samarbejde med MR-JÄM, MR-K, NORDBUK og Programmet for Integration.

4. Samarbejde om EU-sager og med internationale aktører

MR-A samarbejder om EU-spørgsmål og kommende lovgivningsinitiativer fra EU-Kommissionen. Dette samarbejde finder steder på flere måder. Blandt andet drøftes EU-spørgsmål fast på alle møder i MR-A, Nordisk Embedsmandskomité for Arbejdsliv (EK-A) og i alle sektorens underudvalg (Arbejdsmarkedsudvalget, Arbejds miljøudvalget og Arbejdsretsudvalget). Særlig Arbejdsretsudvalget koncentrerer sig om EU-anliggender og har fokus på både den tidlige lovgivningsfase, igangværende forhandlinger, gennemførelsen af EU-lovgivning og afgørelser fra EU-domstolen. Den Nordisk-Baltiske-Polske EU Informationsgruppe følger også EU's arbejde med arbejdslivspolitik.

MR-A kommer med fælles udtalelser rettet mod EU, når det gælder forhold af interesse for Norden som helhed. Dette i form af deklARATIONER, henvendelser, breve mv.

Udover EU har også Den Internationale Arbejdsorganisation (ILO) en central placering i MR-A's samarbejde. Særligt ILO's arbejde med fremtidens arbejdsliv i kombination med MR-A's egen forskningssatsning vedr. dette er et omdrejningspunkt. Videre findes et uformelt nordisk samarbejde om ILO-spørgsmål og ét nordisk land har altid en plads i ILO's bestyrelse.

Faglig viden og analyser af arbejdsmarkedsrelaterede forhold fra Organisationen for Økonomisk Samarbejde og Udvikling (OECD) fungerer også som et supplerende bidrag. I programperioden vil særligt OECD's kortlægning af alle voksnes kompetencer (PIAAC) blive fulgt i det nordiske samarbejde på arbejdslivsområdet.

I flere sammenhænge inviteres repræsentanter fra EU, OECD og ILO med til møder, konferencer m.m.

5. Samarbejdets organisation

MR-A har det overordnede ansvar for det nordiske samarbejde på arbejdslivsområdet. Samarbejdet organiseres af EK-A, som opstiller retningslinjer for og fordeler MR-A's budget. En fleksibel organisationsstruktur er helt central for, at det nordiske samarbejde på arbejdslivsområdet kan igangsætte og følge op på aktuelle sager. EK-A har nedsat tre faste udvalg – Arbejdsmarkedsudvalget, Arbejds miljøudvalget og

Arbejdsretsudvalget – og nedsætter ad hoc-grupper efter behov. Ud over udvalgene er der også den Nordisk-Baltisk-Polske EU Informationsgruppe, som hovedsageligt følger EU's arbejde med arbejdsmarkeds-politik, arbejdsrelateret lovgivning og arbejdsmiljø.

Nordisk Institution for Videreuddannelse inden for Arbejdsmiljøområdet (NIVA) er også en del af det nordiske samarbejde på arbejdslivsområdet, jf. side XX MR-A samarbejder derudover også med andre nordiske institutioner som for eksempel Nordens Velfærdscenter (NVC) og NordForsk. Derudover medfinansierer MR-A Nordjobb-programmet, som er et mobilitets- og udviklingsprogram for unge nordboer, der ønsker at arbejde i et andet nordisk land (www.nordjobb.net). MR-A finansierer også et informationsmedie om det nordiske arbejdslivsområde på skandinavisk og engelsk (www.arbejdslivinorden.org) og nyhedsbrevet EU & Arbejdsret.

MR-A har lang tradition for inddragelse og samarbejde med arbejdsgiver- og arbejdstagerorganisationer, og disse inviteres med til møder i MR-A og til forskellige formandskabsaktiviteter. Udover dette benytter MR-A også Nordisk Ministerråds civilsamfundsnetværk og mulighed for åbne konsultationer ved en række tilfælde.

5.1 Tværgående strategier

Nordisk Ministerråds policy for integrering af bæredygtig udvikling, ligestilling og et børnerets- og ungdomsperspektiv². indtager en naturlig og gennemgående rolle i samarbejdet. Ligeledes gør integrations og funktionshindrings spørgsmål.

MR-A's samarbejdsprogram støtter op om FN's globale bæredygtighedsmål, herunder særligt mål 8 om anstændige jobs til alle. Derudover har arbejdet også betydning for opnåelsen af bl.a. mål 4 om kvalitetsuddannelse, mål 5 om ligestilling samt mål 10 om mindre ulighed.

I praksis betyder det, at der systematisk tages hensyn og stilling til disse perspektiver i al MR-A's virksomhed. Ansvar ligger i alle beslutningsinstanser herunder særligt i MR-A, EK-A og de tre undervalg samt medarbejdere og aktører som deltager i det nordiske samarbejde.

6. Samarbejdsprogrammets evaluering

MR-A's samarbejdsprogram udløber med udgangen af 2024. Samarbejdsprogrammet vil afspejles i budgettet for MR-A, og dette vil skabe forudsætningerne for programmets gennemførelse. Programmet vil blive evalueret i god tid inden dets afslutning og vil blandt andet danne udgangspunkt for sektorens arbejde efterfølgende.

Bilag 1: Strategisk mandat for NIVA

² <http://norden.diva-portal.org/smash/record.jsf?pid=diva2%3A1474814&dswid=1273>

Nordiska institutionen för vidareutbildning inom arbetsmiljöområdet (NIVA) är en nordisk institution inom det nordiska arbetslivssamarbetet under Nordiska ministerrådet (www.niva.org). NIVA:s verksamhet utgår från ett strategiskt mandat som beslutas av ÅK-A. NIVA:s främsta uppgift är att vara ett forum för kunskapspridning inom arbetsmiljöområdet.

NIVA ska skapa dialog kring viktiga nydanande arbetsmiljöfrågeställningar som bidrar till ett bättre arbetsliv i Norden. Vidare ska NIVA skapa nordiskt mervärde genom att organisera forskningsbaserade kurser, webinarium, workshoppar och seminarier på avancerad akademisk nivå, speciellt på områden där det saknas tillräcklig kritisk massa i ett enskilt land, i linje med rekommendationerna efter den senaste evalueringen av NIVA.

NIVA ska bidra till att uppnå Vision 2030 för det nordiska samarbetet genom att integrera aspekter av ett grönt, konkurrenskraftigt och socialt hållbart Norden i sin verksamhet. Detta realiseras bäst genom att sätta ett ännu tydligare fokus på drivkrafter så som teknologisk utveckling, globalisering, demografi, klimat och miljö, och dessas inverkan på arbetsliv och arbetsmiljö.

Arbetsmiljöområdet är ett tvärfackligt område där utmaningarna förändras i takt med ett förändrat arbetsliv. NIVA har en roll i att utbilda och lära upp arbetsmiljöexperter i Norden. I tillägg till de generella temaområden NIVA täcker, finns ett behov för att NIVA erbjuder kompetens knutet till speciella utmaningar under de kommande åren. Detta ska avspeglas i NIVA:s aktiviteter under perioden och gäller speciellt: Förlängda arbetskarriärer, fysisk arbetsbelastning, arbetsmiljöns konsekvenser för kvalitet, produktivitet och ekonomi, organisatoriska och psykosociala risker, ny teknologi inklusive digitalisering, förebyggande av olyckor och säkerhetskultur, nye kemiska risker och nya organisationsformer och anställningsformer.